



Õiguskantsler

Teie nr

Meie 18.12.2017 nr 6-1/171323/1705817

## Töövõimetoetuse ja töövõimetuspensioni erinev maksustamine

Austatud [            ]

Pöördusite õiguskantsleri poole töövõimetoetuse saajate ja töövõimetuspensionäride erineva maksustamise küsimuses töövõimereformi üleminekuajal. Töövõimetuspensioni saajad peavad rohkem tulumaksu maksma kui töövõimetoetuse saajad. Töövõimetoetus on maksuvaba ning ei mõjuta inimese sissetulekute maksustamisel rakendatava maksuvaba tulu suurust, töövõimetuspension on maksustatav ning mõjutab inimese maksuvaba tulu suurust.

Töövõimetoetuse ja töövõimetuspensioni saajate erinev maksustamine ei ole siiski põhiseadusega vastuolus, sest sellel on õiguspärane eesmärk ning kaalukad põhjused.

Pöördusin selgituste saamiseks Riigikogu rahanduskomisjoni poole, kes konsulteeris omakorda sotsiaalkomisjoni ning Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumiga. Rahanduskomisjon kirjutas 27.11.2017 saadetud [vastuses](#), et töövõimetuspensionide ja töövõimetoetuste erinev maksustamine toetab töövõimereformi eesmärke ning võib motiveerida töövõimetuspensionäre kiiremini uuele toetuste süsteemile üle minema. Rahanduskomisjon leidis, et töövõimetuspensioni maksust vabastamise korral koheldaks ebavõrdselt teisi pensionisaajaid. Samuti põhjendas komisjon erinevat maksustamist sellega, et toetused ja pensionid on eri liiki tulud. Riigikogu sotsiaalkomisjon märkis, et [töövõimetoetuse seaduse](#) (TVTS) menetlemise ja vastuvõtmise ajal ei olnud kavatsust tekitada töövõimetoetuse saajate ja töövõimetuspensionäride ebavõrdselt kohtlemist. Sotsiaalkomisjon leidis oma vastuses, et töövõimetoetus peab kindlasti jääma maksuvabaks, kuid ei andnud hinnangut töövõimetuspensionide maksustamise ega maksust vabastamise kohta.

Erineva kohtlemise põhiseaduspärasust hinnates tuleb arvestada Riigikogu avarat otsustusruumi poliitilistes, majandus- ja sotsiaalküsimustes. Riigikogu tahab töövõimetoetuse maksuvabastusega toetada töövõimereformi eesmärkide saavutamist. Parlamendil on õigus maksusoodustusi tehes suunata inimesi käituma viisil, mis seda eesmärki soodustab. Sel ajal, kui Riigikogu TVTS-i vastu võttis, ei nähtud ette nii suurt maksuerinevust<sup>1</sup> töövõimetoetuse ja

---

<sup>1</sup> 2017. aasta 31. detsembrini kehtiva [tulumaksuseaduse](#) järgi on suurem osa töövõimetuspensionidest tulumaksust vabastatud, sest kehtib pensionide täiendav maksuvaba tulu (praegu 236 eurot kuus). Koos üldise maksuvaba tuluga on töövõimetuspensionidele võimalik 2017. aastal rakendada 416 eurot maksuvaba tulu kuus. Keskmise töövõimetuspension on 217 eurot. Keskmisest suuremate pensionide puhul maksustatakse praegu 416 eurot ületav osa.

töövõimepensioni vahel, nagu tekib 2018. aastal. See ei takista siiski parlamendil hilisema tulumaksuseaduse muudatuste mõju lugeda ühtlasi ka töövõimereformi eesmärkide saavutamise vahendiks.

Töövõimetuspensionär võib taotleda Eesti Töötukassalt töövõime hindamist ka enne korduvekspertiisi tähtaega. Töövõimetoetuse maksuvabastusega suunatakse inimesi kiiremini taotlema uue korra alusel töövõime hindamist.

Hiljuti avaldatud statistika järgi on keskmised töövõimetoetuse summad olnud seni ka suuremad kui keskmised töövõimetuspensioni summad. Keskmine töövõimetoetus on 253 eurot, mis on suurem kui varasem keskmine töövõimetuspension (217 eurot). Vt [Töövõime hindamine maksab rohkem ent annab ka selgemad tulemused](#). Osal vähenenud töövõimega inimestest on TVTS § 27 lg 2 alusel õigus saada neile viimati määratud töövõimetuspensioniga sama suurt töövõimetoetust, kuid erinevalt pensionist on see tulumaksust vabastatud.

Inimeste uude süsteemi suunamist toetab asjaolu, et praegune töövõimetuspensionide maksmise süsteem ei ole jätkusuutlik.<sup>2</sup> Töövõimetuspensioni makstakse riikliku pensionikindlustuse vahenditest ja riikliku pensionikindlustuse kulud on viimastel aastatel märkimisväärselt ületanud sotsiaalmaksu laekumised.<sup>3</sup> Toetuste maksuvabastuse kaudu soodustatakse inimesi üle minema süsteemi, mida ei rahastata riikliku pensionikindlustuse vahenditest. Need on kaalukad põhjused.

Austusega

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Ülle Madise

Teadmiseks (isikuandmeteta): Riigikogu rahanduskomisjon  
Riigikogu sotsiaalkomisjon  
Rahandusministeerium  
Sotsiaalministeerium

Kristi Lahesoo 693 8409 Kristi.Lahesoo@oiguskantsler.ee

---

<sup>2</sup> Vt [töövõimetoetuse seaduse eelnõu \(678 SE\) seletuskiri](#), lk 1.

<sup>3</sup> Vt Riigikontrolli pressiteadet [Eesti vajab pensionisüsteemi kestlikkuse tagamiseks pikaajalist plaani](#) ja Riigikontrolli 2014. a kontrolliaruannet Eesti pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse kohta.